

Barcelona, 19 març del 1962

Col·lecció 1397 (1)
UNB

Estimat fill:

Universitat Autònoma de Barcelona

Contesto a la teva carta del dia 13. Es va rebre el 16, estant jo a Madrid, d'on vaig sortir el 17 al migdia. Per tant no vaig tenir coneixement del nº del teu expedient de repatriació. Altrament no m'hauria servit de gran cosa, puix cap dels meus amics de la capital tenen relacions amb persones que puguin influir en accelerar els tràmits. Crec, però, que qui pot donar-hi un cop de mà, és en Luján, amb qui procuraré entrevistar-me aquesta mateixa setmana.

També miraré de parlar amb l'Estradé Rodoreda. Ja va dir-me, en les primeres converses que sostinguèrem, que el teu "cas" era difícil i delicat. Per bons arguments que presentis i per bona voluntat que hi posem tots per aplanar-te el camí, no podrem canviar les lleis del país. I les nostres lleis, en qüestions matrimonials, són inflexibles, arcaiques i reaccionàries. Però cal sotmetre-s'hi, i per això és inútils cercar subterfugis per a presentar com a legal la teva situació amb la Rosa, encara que ho facis com subdit mexicà. Cal tenir en compte que una de les parts afectades podria alegar la nacionalitat espanyola.

L'Estradé no es va demostrar partidari a que retornessi ostentant la nacionalitat mexicana. Per primera vegada, tractant el teu cas, la paraula "bigàmia" -retreta pel senyor Maronya-, va ferir les meves orelles. Ho va comprendre, advertint-me que en qüestions de tanta importància, l'advocat havia d'ésser com el metge, i prescriure el tractament donant als fets el seu valor real. Una paraula més suau no desfaria la graujetat de la situació. Per això va dir que, arribada l'hora, t'aconsellés tramitar els papers independentment de la Rosa. Un ciutadà que arribi, acompanyat d'una senyora amb tres fills, no li pot passar res més que obligar-lo a "passar aliments" a la part perjudicada. En canvi un bigam està incurs en delictes greus. De fet és el mateix, però el dret primfíl, i no és cosa d'arriscar-se.

Alguna vegada m'has dit, que tant la Rosa com tú, estaveu disposats a afrontar qualsevol situació enutjosa, per tal de poguer repatriar-vos. Ho he cregut sempre i espero, que arribada l'hora de la veritat, sabreu fer front a totes les conseqüències. Per a nosaltres, allò que t'ha dit el senyor Maronya, no ens ha sigut una "galleda d'aigua freda". Ho sabem de fa anys. I tots els renunciaments a que, en plena consciència, ens hem sotmès, i que alguna vegada hauràs pogut creure fills d'un amor exagerat, els hem sofert amb mires a fer-te el retorn -quan en fos l'hora-, el menys difícil dels possibles. Creiem haver eixit. Mercès a la nostra bondat, a la nostra comprensió, al bon seny de la mare, als bons sentiments d'en Joan, pujat a semblança nostra... En fi, a haver sacrificat punts d'amor propi al bé de tots. Cal que vosaltres sapigueu posar-vos a nivell de l'hora, renunciant també, coses vanes per tal de salvar les essencials. En un mot: el què hem fet la mare i jo.

Quan als nens, no patiu. Si la legislació espanyola es quasi feudal en certes qüestions matrimonials, en altres aspectes s'ha modernitzat molt. Ara mateix s'han dictat noves lleis de protecció a la dona casada que l'exonera de la tutela del marit, és a dir, de la vènia marital, per a disposar lliurement dels seus bens i en cas de mort del marit l'hereda amb preferència als fills. Però aquests, siguin l·legítims o naturals, tenen drets idèntics. En una paraula: els fills, tots els fills, en Joan i la resta, no han de pagar per es cul es que no han contret.

Barcelona, 19 març del 1962

a P.C.

Cob/0399(2)
UB
Full II.

Universitat Autònoma de Barcelona

Aquesta carta no us ha de desencoratjar, sino tot el contrari: donar-vos el tremp necessari per a fer front a les circumstàncies i ja, sense dubtes ni vacil·lacions portar endavant totes les negociacions que calguin per a escursar tant com sigui possible el temps de la marxa.

Aquesta mateixa setmana veuré a en Luján, i em penso que hi pot fer molt. Se'm va oferir incondicionalment, per a ajudar tot el que d'ell depengui a facilitar la repatriació. Vaig exposar-li les dificultats d'ordre matrimonial que et fèien vacilar. I només va trobar que ho seria, i grossa, si fent prevaler la nacionalitat mexicana pretenguessi passar la frontera amb tots els ets i uts d'un ciutadà mexicà. Per poc que et cerquessin les pessigolles hauries de retornar a Mèxic, si no, cosa pitjor.

També per qüestions de feina, d'apostament, d'heretatge, per la educació oficial dels nens i per tot, val més ésser un "fill prodig" que retorna a la casa paterna... que no pas un negat.

A Madrid he comprat "La Vanguardia" cada dia. He retallat anuncis que incloc a la present. La demanda es repetiex. Es a dir, per feina, no cal patir, ni pensar-hi.

La mare contestarà a la Rosa, tant aviat com pugui. Ara sóc jo, principalment, que voldria sapiguer el què pensa de tot aquest tràmol, puix en la emotiva carta que ha escrit a la mare, parla molt dels nens i n'hem estat molt contents, així com de tenir el retrat d'en Raimón, ja fet un homenet, que fa un goig que enamora. Però també deu tenir els seus capteniments sobre les ombres projectades pel senyor Maroña, sobre certes insalvables dificultats. Insalvables, es clar, volent fer les coses a la manera civilitzada però de fàcil realització fent com fan els altres, no posant-se sota la fèrula d'unes lleis injustes.

Una abraçada ben forta per a tots, dels vostres.